

Bilirkişilikte Hizmetten Doğan Zararlar

Ferhat Turgut TUNÇEZ¹

İsmail Özgür CAN²

Erdem ÖZKARA³

Bilirkişi; kelime olarak belirli bir konudan iyi anlayan ve bir anlaşmazlığı çözümlmek için kendisine başvurulmuş kimse, uzman, ehlihibre, ehliivukuf, eksper anlamına gelmektedir. Hukuki anlamda ise bilirkişi; çözümlenmesi özel veya bilimsel bilgiye dayanan konularda oyuna veya düşüncesine başvurulmuş kimse, ehlihibre, ehliivukuf anlamına gelmektedir (1).

Bilirkişilik birçok meslek erbabınca yapılagelen bir görev olup, geçmiş yıllarda bu konuda temel eğitimden geçmemiş kişilerce yürütülen görevlerdeki hatalardan kaynaklı hak kayıpları nedeniyle 24.11.2016 tarihinde yürürlüğe giren 6754 sayılı Kanun kapsamında bilirkişilik eğitimi ülkemizde zorunlu kılınmıştır (2).

19 Nisan 2019 tarihinde yayımlanan 30739 sayılı Resmi Gazete’de yer alan “Sigorta Tahkim Komisyonu Bilirkişilik Yönetmeliği” ile tahkim aşamasında da bilirkişilik ile ilgili düzenleme yapılmıştır. Henüz ayrı bir

eğitimi olmamakla birlikte, Adalet Bakanlığı Bilirkişilik Daire Başkanlığı siciline kayıtlı olma şartı nedeniyle bilirkişilerin temel bilirkişilik eğitimi almış olmaları gerekmektedir. Yönetmelikte, bilirkişilere uygulanabilecek yaptırımlar belirlenmiş olup, bilirkişilerin sebep olacakları zararlar için özel sigorta şartı getirilmiş tek bilirkişilik mekanizmasıdır (3).

Hukuksal olarak ilgili düzenlemeler;

- Ceza Muhakemesi Kanunu Madde 63-73,
- Hukuk Muhakemeleri Kanunu Madde 266-293 kapsamındadır.
- 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu:”Bu kanun adli, idari ve askerî yargı alanında yürütülen her türlü bilirkişilik faaliyetini kapsar. Kanunlarda bilirkişilik hizmeti verebileceği öngörülen kurumlar ile yargı mercilerinin talebi üzerine bilimsel ve teknik görüş bildiren kamu kurum ve kuruluşları bu kanunun kapsamı dışındadır.”

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD., ftuncez@hotmail.com

² Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD., ozgur.can@deu.edu.tr

³ Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD., erdem.ozkara@deu.edu.tr

Tıbbi uygulama hatası olgularında bilirkişi-uzman görüşlerinde çelişki olması halinde son değerlendirme için bu iki taraftan ayrı, bağımsız üçüncü bir merciye başvurulmalıdır.

Bilirkişilerin tıbbi bilgilerle uyumlu, tarafsız, dürüst tanıklık yapmaları için standart rehberler geliştirilmiştir. Bu standartlara uymayan tıbbi bilirkişiler için kınama, açığa alma ve üyelikten çıkarma gibi disiplin kararları alınmıştır. Bu uygulamaların, tıbbi bilirkişilerin dayanağı olmayan, hatalı ve taraflı tanıklıklarını önemli ölçüde azalttığı düşünülmektedir. Hekimlerin meslek kuruluşları olarak ülkemizde Tabipler Odası ve Türk Tabipler Birliği dışında Uzmanlık Dernekleri de bulunmaktadır. Uzmanlık dernekleriyle işbirliği içerisinde hazırlanacak bir malpraktis yasası ve bilirkişilik rehberleri, gerçeğe ulaşma çabasında çok önemli bir adım olacaktır. Ayrıca konuya spesifik eğitimden geçmiş kişilerce oluşturulacak ihtisas mahkemeleri de hem süreci hızlandıracak hem de adaletin daha nitelikli işlenmesine katkı sağlayabilecektir.

Kaynaklar

1. <https://sozluk.tdk.gov.tr/> , 18.03.2022 tarihinde erişildi.
2. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/11/20161124-1..htm> (Bilirkişilik Kanunu)
3. Aktaş EÖ, Akaya A, Atatürk Üniversitesi Adli Tıp AD Kuruluş Yıldönümü Kitabı Editör Ahmet Nezih Kök Türk Yargı Sisteminde Bilirkişi Raporları ve Uzman Mütalaaları Atatürk Üniversitesi Yayınları.2022
4. Özkara E, Hukuk Öğrencileri ve Uygulayıcıları İçin Adli Tıp.(Ch.Bilirkişilik ve Adli Tıp Bilirkişiliği. Özkara E, Kureş A.)(Seçkin Yayıncılık. 3. Baskı, Ankara, 2020. S.35-57. ISBN:978-975-02-5869-5
5. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5271.pdf> (Ceza Muhakemeleri Kanunu)
6. Can İÖ, Özkara E, Can M. Ö. Yargıtayda karara bağlanan tıbbi uygulama hatası dosyalarının değerlendirilmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, 25,2011: 69-76.
7. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf> (Türk Ceza Kanunu)
8. Alkan O, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilirkişinin Disiplin Sorumluluğu Yüksek Lisans Tezi syf40-89
9. Savas H, Yargıya Yansıyan Tıbbi Müdahale Hataları, Tıbbi Malpraktis-Tıbbi davaların Seyri ve Sonuçları, Ankara, 2011, s 230
10. Deryal Yahya, Türk Hukukunda Bilirkişilik, istanbul,2012
11. Yargıtay 13. Hukuk Dairesi E.2002/13959, K.2003/2380, T.6.3.2003
12. Yargıtay 13. Hukuk Dairesi E. 2004/12088, K.2005/1728, T.7.2.2005
13. Yargıtay 13. Hukuk Dairesi E.2005/11159, K.2005/17474, T. 28.11.2005
14. Yargıtay 13.Hukuk Dairesi E.2006/ 13122, K.2006/ 16638, T. 21.2.2006
15. Kraus P, „The misplace of litigation in medical practice.“ The Australian & New Zealand Journal of Obstetrics & Gynaecology 39.2 (1999): 277-277.
16. Hakeri H, Tıp Hukuku, İstanbul, 2012 s 513
17. Altundere N, Tıp Ceza Hukuku ve Güven İlkesi, Sağlık Hukuku Makaleleri, 10/17Eylül 2011, s 105-115
18. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu E. 1976/4-3596, K.1978/696, T.28.6.1978
19. Yargıtay 13. Hukuk Dairesi E.2005/13615, K. 2005/19261, T.27.12.2005
20. Yargıtay 13. Hukuk Dairesi E. 2006/10068, K.2006/13288, T.10.10.2006
21. Çetin G, Yorulmaz C, (Editörler).Yeni Yasalar Çerçevesinde Hekimlerin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu,-Tıbbi Malpraktis ve Adli Raporların Düzenlenmesi. (Tıbbi uygulama hataları ve bilirkişilik-Bölüm Yazarları: Yorulmaz C, Kır Z, Ketenci HÇ). İ.Ü Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri. Sempozyum Dizisi No: 48. Şubat 2006, s.55-69.
22. Dönmez B, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 9, Özel Sayı, 2007, s.1145-1177 Yeni CMK'da bilirkişilik kavramı..
23. Özkara E, Dokgöz D, Adli Tıp & Adli Bilimler. Editör: Halis Dokgöz. (Bölüm 4: Tıbbi Uygulama Hataları, Akademisyen Kitabevi, Ankara, 1. Baskı, s:71-91. (2019). ISBN:978-605-258-444-